

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/34208-34211

GR 12

Sayı : 72079556-610- 157
Konu : Soru Önergeleri

18.10.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.09.2020 tarihli ve 715237 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha GÜLÜM tarafından (mülga) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yöneltilen 7/34208, 7/34209, 7/34210 ve 7/34211 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın **Züleyha GÜLÜM**'e Ait 7/34208, 7/34209, 7/34210 ve 7/34211
Esas Numaralı Yazılı Soru Önergelerine İlişkin Cevap Metni

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarımız; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımla sıfır tolerans ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelenin ülkemizdeki hukuki zeminini oluşturan 6284 sayılı Kanun yürürlükte. Şiddet mağduru olan kadınların yeniden şiddete uğramalarının önüne geçmek ya da şiddet görme ihtimali bulunan kadınların şiddet görmesini engellemek amacıyla, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 3 ve 4 üncü maddelerinde koruyucu tedbir kararlarına; 5 inci maddesinde ise önleyici tedbir kararlarına yer verilmiştir.

Kadına yönelik çalışmalarımız çok geniş bir yelpazede, tüm tarafların kapsamlı iş birliği ile "Sıfır Tolerans" ilkesi çerçevesinde; mevzuat çalışmaları, eğitim ve farkındalık artırma çalışmaları, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu artırma, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesine yönelik çalışmalar olarak sürdürülmektedir.

Bakanlık olarak, kadına yönelik şiddetle mücadelede politikaların belirlenmesi ve etkin uygulamaların sağlanması amacıyla şimdiye kadar ulusal düzeyde 3 Eylem Planı kararlılıkla uygulanmıştır. 2021-2025 dönemini kapsayan 4. Eylem Planı uygulanmaktadır.

Yasal altyapının yanı sıra kadına yönelik şiddetle mücadelede kurumsal hizmet birimlerinin geliştirilmesi konusunda önemli adımlar atılmıştır. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddet olgusunun nedenleri, varlığı ve sonuçları ile tek elden ve çok yönlü mücadele edebilmek için Aralık 2019 tarihi itibarıyla 81 ilde hizmet sunmaktadır.

6284 sayılı Kanun kapsamında ŞÖNİM'lere ulaşan koruyucu ve önleyici tedbir kararlarına ilişkin gerekli inceleme sonrası şiddet mağduruna ulaşılarak karar hakkında bilgilendirme yapılmakta olup ŞÖNİM'de veya hanede mesleki çalışma gerçekleştirilmektedir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda şartları doğrudan konukevine yerleşmeye uygun bulunanlar ve hayati tehlikesi olduğu tespit edilenler doğrudan konukevine yerleştirilmektedir. Kadın konukevinde ihtiyaçlar doğrultusunda danışmanlık, rehberlik ve rehabilitasyon hizmetleri sağlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddet fiillerinin en uç boyutu olan cinayetlerin önlenmesinde, her aşamada risk değerlendirmesi yapılması ve yüksek risk ihtimali tespit edilen mağdurların özel tedbirlerle korunması önemlidir. Bu çerçevede riskin bilimsel kanıta dayalı olarak doğru tespiti ve etkin yönetilmesini sağlayacak ve kadın hizmet birimlerinde sunulan hizmetlerin niteliğini artıracak Risk Analiz ve Yönetim Modülü geliştirilerek Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemine entegre edilmiş ve 18 ilimizde pilot uygulamalara başlanmıştır.

Bu noktada şiddete maruz kalınan veya riski yüksek olan bazı durumlar için elektronik takip sistemi uygulaması hayata geçirilmiştir. Bu uygulamanın İçişleri Bakanlığımız bünyesinde ülke geneline yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar iş birliği içerisinde yürütülmektedir. Şiddet mağdurlarının etkin korunması için başlattığımız elektronik kelepçe uygulaması 81 ile yaygınlaştırılmıştır. Ayrıca Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının ilgili birimleri ile veri entegrasyon çalışmalarımız tamamlanmıştır. Böylelikle, şiddetle mücadele ve

müdahalede mağdura ulaşma süresi kısaltılmış ve çalışmalarımız daha etkin yürütülmeye başlanmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak etkin ve hızlı müdahalenin sağlanması amacıyla akıllı telefonlarda kullanılabilecek “Kadın Destek Sistemi (KADES)” uygulaması hizmete girmiştir.

Öte yandan, Bakanlığımız bünyesinde çalışan ALO 183 Sosyal Destek Hattı, şiddete uğrayan ya da uğrama riski taşıyan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları mekanizmalar hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları için tedbir mahiyetindeki ihbarlar da alınmakta olup; vaka göz önünde tutularak, vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek müdahale edilmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımız çocuklara yönelik hizmetleri, çocuğun üstün yararı ön planda tutularak çocuk hakları doğrultusunda aile odaklı yaklaşım önceliği çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Çocukların aile birliği ve bütünlüğü içinde büyümelerini sağlamak koruma hizmetlerimizin temelini oluşturmaktadır. Önceliğimiz koruma altında bulunan çocuklarımızı aile odaklı hizmetlerden faydalandırmaktır.

2002 yılında koruyucu aile hizmetinden yararlandırılan çocuk sayısı 515 iken bu sayı 2021 yılı sonu itibariyle 8.459’a (aile sayısı 6.978); evlat edindirilen çocuk sayısı 6.726 iken 18.391’e, Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) ile ailesi yanında desteklenen çocuk sayısı 11.807 iken 140.275’e yükselmiştir.

2002’den bugüne kadar çocuk bakım hizmetleri büyük bir değişim göstermiş, aile odaklı bakım hizmetlerinden yararlanan çocuk oranı %39’dan %91’e yükselmiştir.

Korunmaya ihtiyacı olan çocuklarımızın aile ortamında sağlıklı ebeveyn modelleri ile yetişmelerinin sağlanması amacıyla kurumsal politikamızda önceliğimiz olan koruyucu aile hizmet modellerinin yaygınlaştırılmasına ve tanıtılmasına yönelik üniversiteler, STK’lar ve kamu kurum ve kuruluşları iş birliği halinde çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Çocuğa yönelik ihmal, istismar taciz veya şiddette dair Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında sosyal inceleme yapılmakta, olay yakından takip edilmekte, Bakanlığımızca davaya müdahil olunmaktadır.

Çocuğa yönelik ihmal, istismar, şiddet vb. vakalarının önlenmesi, koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkin bir şekilde planlanması ve uygulanabilmesi, ilk andan itibaren çocuğun yüksek yararı doğrultusunda vaka yönetiminin doğru planlanması, sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve mağdur çocuk ve ailesinin ikincil örselenmelerinin önlenmesi amacıyla nitelikli eğitimler almış, deneyimli ve farklı meslek disiplininin gelmiş personelden oluşan Uzman Müdahale Ekipleri 81 ilimizde oluşturulmuştur.

Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psiko-sosyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Destek Merkezleri oluşturularak ihtisaslaştırılmıştır.

Bu ihtisaslaşmış kuruluşlar; çocukların temel gereksinimlerini karşılamak, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, uygun ise aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.

Şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları ile illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.